

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Numi de Dumineci
Pe un an 4 Cor. — Pen-
tra România și America
10 Cor.

Numi de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
un 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se ina-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Un rezultat.

(*) Ne aducem aminte, că Mocsáry Lajos, pentru sentimentele sale de dreptate manifestate cu graiu viu și în scris față de naționalități, a fost nu numai decapitat din șefia partidului kossuthist, ci a trebuit chiar să părăsească partidul și în țara întreagă nu s'a mai găsit un cerc electoral unguresc care să-l aleagă. Ultima oară, nainte cu douăzeci ani, l-au ales românii din Caransebeș, drept recunoștință pentru bărbăția ce avusese să-și ridice cuvântul în contra curentului șovinist intolerant și pervers.

Iar de-atunci încoaci eminentul bărbat politic, reprezentant al generației care la 1868 voia să facă înțelegere cu naționalitățile, a rămas între unguri un fel de *corb alb*, care din când în când îndrăznește să scrie în presa maghiară câte un articol în favorul — *dreptății* zicem noi, căci naționalitățile dreptate pretind și Mocsáry recunoaște dreptatea noastră.

Cele petrecute mai zilele trecute în camera ungară dovedesc, că deși cu greu și încet, totuși principiile profesate între unguri de Mocsáry, au prins ici-colea câte un aderent. Vorbirile roșite în dietă de deputații kossuthiști Csépany, baron Thoroczkay și Benedek János sunt o mărturie în privința asta. Mocsáry a încetat de-a mai fi — *corb alb*, ci s'au mai aflat trei bărbați politici maghiari cari să îndrăznească să ridice cuvântul în favorul nostru *chiar în parlament*. Și încă în așa chip și cu atâta

bărbăție, cum dela 1868 încoaci nu prea s'a întâmplat.

Iar simptomatic este faptul, că dieta, *marea majoritate i-a ascultat în tăcere*, nu i-a huiduit și nimeni n'a îndrăznit să le strige că ar fi și ei »tradători de patrie«, pentru că apără cauza — trădătorilor de patrie!

Ba s'a adus chiar un moment nou în discuție: *atitudinea dela 1848—49 a naționalităților*. Un ungar neaoș ardelean, vechiu aristocrat cum e *baronul Thoroczkay Victor* (a nu se confundă cu *contele Thoroczkay Miklós*, care ne-a îmblătit în delegațiunea ungară) și un bărbat cu înaltă cultură, cum e *Benedek János*, au avut curajul să spună un lucru, pe care dacă l-ar fi afirmat un deputat român, l-ar fi alungat din dietă: au spus anume că *partea naționalităților la 1848—49 a fost așa cum trebuia să fie!* Ele și-au apărat naționalitatea, au recunoscut amândoi... »Dacă am fi fost noi în locul lor, tot așa făceam, ba poate *mai altminteri*«, — a zis Benedek... Și lei kossuthiști ascultau aceasta fără să se revolte și fără să sară asupra îndrăznețului care »cu mână sacrilegă« se atinge de evanghelia politică a cetei șoviniste și-i face o atât de esențială corectură!...

Intru îndreptățirea urei lor, ce motive vor mai invoca de aci încolo șoviniștii din partidul kossuthist, când chiar doi unguri suspuși le-a nimicit motivul predilect, *partea noastră dela 1848—49*, pe care întotdeauna o prezintau în cele mai îngrozitoare culori?!

Cum s'a putut face posibilă o astfel de schimbare în opinia publică maghiară?

Este aceasta a se atribui propagandei lui — Mocsáry?

Negreșit, propaganda acestui bătrân și cinstit bărbat politic a contribuit și ea. *Partea covârșitoare din merit este însă a deputaților noștri*. Dupăcum foarte bine a spus-o dr. Mihali în vorbirea sa de Sâmbătă, de când au intrat în dietă, deputații naționalităților s'au folosit de toate prilejurile să convingă pe unguri pe d'oparte că nu le sunt dușmani, iar pe de altă parte în chip științific, așa zicând, cu argumente cari nu se pot nici nesocoti, nici combate, *să dovedească dreptatea cauzei naționalităților*...

Azi au atras atenția unuia, mâne a altuia, azi au convins pe unul, mâne pe altul, până ce numărul acestora a crescut așa fel, încât s'a produs o vădită schimbare în opinia publică maghiară. Părerile greșite s'au rectificat, credințele neîntemeiate s'au îndreptat conform adevărului istoric și drept rezultat avurăm momente peste cari dacă am trece fără a le înregistra și a le da însemnătatea ce comportă, ar fi să nesocotim *un rezultat ajuns*, un rezultat pe care l'am așteptat dela inaugurarea politicei noastre activiste.

Cei cari ne-am dat seama de șovinismul maghiar, am știut dela început, că șovinismul acesta e ca și o stâncă mare, pe care deputații noștri nu vor putea o rostogoli d'odată din cale... Ne-am gândit însă la picătura de apă, care zi cu zi sapă și cea mai rezistentă peatră.

Tot așa și deputații noștri: cel dintâiu

FOIȚĂ ORIGINALĂ A TRIBUNEI.

Cronică femenină.

Credința. — Postul.

De Marilina Bocu.

Singurul templu cu adevărat sacru, e lumea oamenilor uniți în dragoste; fără credință însă, nu e iubire și nu-ți poți iubi aproapele dacă nu crezi.

Mulți au încercat a da o definiție hotărâtoare credinței, dar e greu a o explica în așa chip încât dintr'odată să poată fi limpede și convingătoare, căci pentru cei mai mulți a crede înseamnă, a vedea, a pipăi chiar. E obiceiul mulțimei, a spune, — nu cred, până ce nu văd! Astăzi numai poporul de jos, sârmanii și nenorociții mai ales, — aproape numai ei, au mai rămas, de cred în Dumnezeu, căci numai ei li mai au în suflet, pentru că printr'o taină a naturii lor li-s'a îngăduit în văltoarea amărăciunilor, mângăerea aceasta dulce și nădejduitoare; — se nasc și mor crezând din toată inima în bunătatea și sprijinul celui Prea înalt.

De cum te ridici puțin deasupra gloatei, celor de jos, ideea credinței piere între zămbetele ironice, stingându-se asemeni, baloanelor de săpun. Nu vorbesc de savanții și oamenii științei, cari, poate că mai mult sau mai puțin sunt îndrituiți a fi ateli, pe baza expresiei științei, rezultatul, sau sinteza descoperirilor ei celor mai recente, — ci de acei semi-cușți cari se servesc de prestigiul științei se introduc prin școli sau aiurea, explozând în mod laș candoarea și naivitatea copiilor

și neexperiența tinerilor cari nu au nici cunoștințe suficiente nici spirit critic destul de dezvoltat pentru a deosebi minciuna de adevăr, otrăvind astfel cu doctrinele lor răufăcătoare, mai multe generații.

Adepții materialismului au repetat de-alte ori, că știința modernă a izgonit definitiv din domeniul său, ideea de »Dumnezeu« și au șilit să manipuleze atât de bine, încât, multora, astăzi, le e rușine să pronunțe cuvântul »Dumnezeu« față de martori.

Toate acestea, cum zic, s'au făcut în numele științei.

Și totuși, marii savanți, creatorii și gloriile științei, geniile despre cari se poate zice cu Renan, că »au schimbat baza cugetării omenești, modificând cu totul ideea despre univers și despre legile sale«, — mare parte din ei, au admis și au proclamat existența lui Dumnezeu. Fără a mai vorbi de Newton, Pascal, Leibnitz, Descartes, — se pot cita ca tineri declarați, astronomii: La place și Le Verrier, matematicianul: Hermite, chimiștii: Lavoisier și Wurtz, naturaliștii: Buffon, De Bonnard, Barrande, Claude Bernard, Pasteur... și câi alții încă.

Pasteur chiar, binecunoscutul membru al Academiei franceze de științe, — într'un discurs de recepție la Academie, în 1882, spunea între altele: »Ilustrul fizician și chimist englez, Faraday, în lecțiile pe cari le făcea la Institutul regal din Londra, nu pronunța nici odată numele lui Dumnezeu deși era profund religios. Intr'o zi, prin excepție, acest nume li scăpă din gură și deodată se manifestă, în auditorii săi o mișcare de aprobare simpatică. Faraday băgând de seamă își între-

rupse lecția prin aceste cuvinte: »V'am surprins pronunțând numele lui Dumnezeu, dacă aceasta nu mi-s'a întâmplat până acum, este, pentru că sunt în aceste lecții un reprezentant al științei experimentale, dar noțiunea și respectul de Dumnezeu ajung la spiritul meu prin căi tot așa de sigure ca și acele ce ne conduc la adevărurile ordinii fizice.

»Peste tot în lume văd inevitabila expresie a noțiunii de infinit. Printr'ânsa supranaturalul este în fundul tuturor inimilor. *Ideea de Dumnezeu este o formă a ideii de Infinit.*

»Mărima acțiunilor omenești să măsoară după inspirația care le-a dat naștere... *Fericit cel ce poartă în sine un Dumnezeu, un ideal de frumusețe și i-se supune: idealul artei, idealul științei, idealul patriei, idealul virtuților Evageliei!* Acestea sunt izvoarele vii ale marilor acțiuni, toate sunt luminate de reflectele Infinitului.

»Mă întreb în numele cărei noi descoperiri, filosofice, sau științifice, se poate smulge din sufletul omului, aceste înalte preocupări; ele imi par de esență eternă pentru că misterul care învăluie Universul și din care ele emană, este el însuși etern prin natura sa.

În tabăra adversă, printre celce neagă pe Dumnezeu, numai Haeckel, naturalistul german, violentul fanatic, el luptă mai mult, propagând ateismul, întunecând astfel judecata și calmul celor ce-l ascultă.

Ateismul poate ar trebui considerat ca un parazit al științei deși nici nu-l paralizează nici nu-l împiedică progresul; însă pentru oameni în general, de drept se poate privi ca o nefericire, căci curentul lui îngheață cugetările și ascute bol-

rezultat l-au ajuns. Au produs o schimbare în dieta ungară. Pe lângă că *în la ordinea zilei chestia națională*, primul scop spre care tindem, apoi au mai reușit să câștige aderenți sinceri și desinteresați pentru ținuta finală: *înțelegerea!*

Să ne gândim numai la spiritul de intoleranță ce s'a manifestat n'ainte cu un an, când pe dr. Vaida l-au scos cu puterea din dietă, și la cuvintele de simpatie cari s'au rostit în săptămâna trecută, precum și la constatarea făcută de chiar deputații maghiari, că *deputații naționaliști au ridicat nivelul discuțiilor parlamentare...*

Recunoașterea aceasta, este, credem noi, primul imbold care a determinat pe unii deputați să se ocupe mai cu dinadinsul de chestia naționalităților și ocupându-se, să ajungă a stabili noi percepțe în discuțiile parlamentare ce urmează.

Adevărat, azi sunt încă puțini unguri cari să aibă curajul celor trei deputați susamintiți. Este însă sigur, că n'au deputații noștri decât să urmeze cu lupta lor bărbătească și inteligentă, și trebuie să se înstăpânească și asupra opiniei publice maghiare un spirit mai conform dreptății și ideilor moderne.

Deputații naționalităților vor rămâne atunci cu meritul de a fi fost cei dintâi cari au luptat pentru dărămarea domniei oligarhe ungare și introducerea unui regim democratic în patria aceasta, cărmuită până acum numai d'o pătură suprapusă, care n'are nimic comun cu interesele și aspirațiunile milioanele de cetățeni.

Iar că pătura aceasta nu vrea să abdică nici acum, se învederează mai ales prin argumentele ce s'au adus în favorul revizuirii regulamentului camerei, argumente cari au fost combătute cu succes de oratorii naționaliști ajutați — acum întâia oară — și de câteva capete maghiare mai luminate.

Când se va mări numărul acestor legistatori maghiari în așa măsură, ca ei, împreună cu naționalitățile, să poată juca în parlament un rol hotărâtor ori cel puțin să

se țină socoteală de spusele lor, aceasta depinde foarte mult și de atitudinea deputaților naționaliști. Cele de până acum dovedesc, că deputații noștri înțeleg și însemnătatea și mijloacele cu ajutorul cărora să ajungă în privința asta la succesul dorit.

— **Reforme în Balcani.** Marele duce rusesc Sergiu, care este acum în Viena, după cum se telegrafiază, a adus monarhului nostru o scrisoare, în care Țarul își arată părerile în chestia reformelor prin care să se pacifice Balcanii. De aici marele duce se va duce la Roma, a doua putere care este interesată în Balcani.

Se crede că e vorba de acceptarea propunerii Angliei, care are planuri ce modifică înțelegerea dela Mürtzsteg, planuri pe cari Rusia e gata să le primească, iar dacă le va primi acum și Austro-Ungaria, ele se vor și pune în aplicare.

Pe un timp determinat, e vorba ca să se numească în Macedonia un guvernator, pe care l'ar alege marile puteri europene și care să fie un prinț. Jandarmeria din Macedonia ar avea apoi numai însărcinarea să stârpească bandele și ofițerii jandarmeriei să nu mai fie francezi. Tot așa: comisarii civili ar fi funcționari pe viață ai Imperiului otoman și consilieri a guvernatorului.

Deasemeni, Anglia propune ca Turcia să reducă numărul soldaților săi din Macedonia, fiindu-i integritatea garantată din partea marilor puteri.

Se crede că monarhia noastră va primi propunerea Angliei, primită deja de Rusia, și astfel se va inaugura în Macedonia un regim mai propriu a pune capăt teroarei bandelor de tot felul.

Fiind adecă guvernator creștin, cu misiunea numai de a creă acolo o stare de lucruri europenească, e de presupus că acesta, ajutat iarăși de consilieri cari nu-și tem slujba, fiind pe viață, și de ofițeri cari n'au să menajeze interese speciale naționale, se va ajunge stărpirea bandelor grecești mai ales, cari cu aprobarea tacită a guvernului grec comit asasinat și jafuri.

Monarhia noastră, ca și România, are interesul ca să se facă în Macedonia cât mai iute ordine.

Din România.

Anchetă contra tuberculozel. Se știe că în urma prea marelui latinderi a tuberculozei în București, consiliul de igienă a început o anchetă pentru descoperirea lucrurilor de infecție.

Tuberculoza pulmonară, în București, a cauzat, o mortalitate de 41 la 10.000 de locuitori, în 1905, — ceea ce reprezintă cea mai mare proporție din toate capitalele Europei.

Ancheta dirijată de dl dr. Botescu, ajutorul primarului Capitalei, a stabilit că principalele centre de infecție sunt mai ales în străzile nepavate și necanalizate.

Apoi mare strâmtoare în care sunt constrâși a trăi locuitorii săraci a acelor cartiere e de asemenea una din cauzele propagării răului; astfel într'o stradă s'a constatat șapte cazuri de tuberculoză printre niște precupeți ce locuiau câte 10—15 într'o odaie, într'o altă 16 cazuri, într'o altă 12.

După cum se vede astfel de focare, sunt amenințator secerătoare și măsurile serioase ce s'au luat pentru exterminarea lor sunt de tot binevenite.

Dansurile naționale. Societatea »Chindia« a doamnelor din elita bucureșteană a organizat un concurs de dansuri naționale care va avea loc în cursul lunii acesteia.

Societatea aceasta, fondată, sunt deja doi ani, are de țintă de a desfășura gustul dansurilor naționale în toate clasele societății, cum și de a face să revie obiceiul portului național român.

În toate săptămânile, societatea își întrunește membrele în sala Richter din str. Luterană.

Acolo, în sunetul arilor dansurilor românești executate de muzicanți în costum național, persoanele din elită se delectează jucând cu pornire, frumoasele dansuri țărănești, așa de ultate în saloanele mondene. În felul acesta societatea »Chindia« împlinește funcția unei școli de dansuri naționale.

Profesorii fac parte din societatea aristocrației bucureștene. Indiciile lor nu sunt teoretice, de altfel nici nu au diplomă academică pentru arta coreografică. Numai practica ce o pun în serviciu, acești grațioși profesori, cea mai mare parte, aparținând, sexului frumos.

La aceste serate, ce au un caracter cu totul național, comitetul invită adesea pe membrii corpului diplomatic cu familiile lor, cum și pe diferiții artiști străini ce se află în trecere prin București. Astfel că și străinii pot avea ocazia de a admira frumoasele și grațioasele noastre dansuri și costume naționale.

E de remarcat că toate costumele naționale ce

năvicios stările spirituale și sufletești ale generației actuale și așa destul de subrede.

Prin ce să ne mai susținem sufletele, tari, în aspra vijelie a vieții când vai, — nu mai putem crede? Către cine să ne întindem rugător mâzile dacă la Cer nu putem privi, — când în juru-ne toate sunt așa de reci, așa fără de graiu și așa lipsite de sprijin!

Și dacă e lesne a lămuri pe oricine asupra oricărei fel de credințe, e peste putință a încheia sensul Credinței în înțelesul religiei, — sufletului aceluia, ce n'a fost născut sau e împiedecat de a o mai putea primi. — Căci a avea încredere într'o putere sfântă, a putea percepe pe Dumnezeu-Tatăl, al iubi, este a avea în suflet, totdeauna, o părțica trează în a primi înțelesul sublim al adevărului, al curatului al dreptății și al sacrificiului fără de margini. *Tată*, însemnează: dragoste. Ori, ce poate fi mai curat și mai luminat ca dragostea adevărată! De acolo izvorește binele, nobilul, dreptatea și jertfirea de sine!

Și dacă iubim pe *Tatăl* cum nu am avea încredere în puterea lui? Doctrina lui Hristos, însăși, nu a avut decât o țintă: să dea oamenilor durata autorității morale a lui Dumnezeu-Tatăl, asigurându-le pacea.

Nimeni ca Iisus n'a înțeles atât de bine această divină teologie a dragostei; căci Dumnezeu lui

Christos, nu e acel stăpân fatal care ne omoară când vrea, ne condamnă când îi place și ne scapă tot așa. Nici acel despot parțial care și-a ales pe Israel drept popor, protejindu-l. D-zeu închipuit de Iisus, e acel al umanității, e *Tatăl Nostru*. Îl înțelegi, ascultând în tine însu-ți, acel suflu ușor ce strigă: *Tată*, — în calmul conștiinței și în liniștea inimii. Îl ai în tine, Îl simți cu tine și scoți din inima ta ceea ce spui de *Tatăl tău*.

Mântul nostru a învățat pe ucenici să zică: *Tatăl Nostru* carele ești în Cer... și le-a spus, »Credeti în Dragostea Lui și ziceți totdeauna, *Tatăl Nostru*, — aceasta vă va aduce pacea și liniștea în sufletul vostru în vremuri grele, căci *Tatăl Vostru* vă cunoaște și vă iubeste așa cum sunteți, nevrednici chiar fiind de El; dragostea lui nu e o răsplătă fiindcă nimenea nu-i vrednic de ea. Este un dar dela sine, — și a adăogat mai apoi... căci nu veți putea trăi fără credință.

Câtă alinare ne aduce credința, în clipele amare ale durerii, mai ales, noi femeile, poate ne putem da mai bine seama ca ori cine. În suferințe, când am tremurat când-va cu junghiul disperării în suflet, la marginea unui leagăn în care se sbătea un sufletel micuț ori la căpătâul celei mai scumpe ființe, în luptă cu moartea, ce lumină se poate

asemăna strălucirii aceleia, ce'n înfulgerarea unei scântel de speranță ne-a făcut să împreunăm mâinile și să plecăm genunchii, cu tot sufletul în ochi și pe buze, înghânând fără îndolală, rugăciunea supremă, din care în chip minunat ne-a sosit ușurarea și chiar ajutorul? Și ce graiu mai potolitor ca acel muț, al inimii noastre pline de credință?

O, credeți, credeți în Puterea divină, voi femeilor, căci pe lângă virtuțile voastre frumoase, a fi ploasă este a fi înarma sufletul cu cea mai făgăduitoare simțire din misterul căreia naște cea nesecată forță cu care te poți susține în restriște, bucurându-te cu atât mai vioiu în vremurile bune cu cât poți fi mai încredințată că mulțumirea îți este dată în urma credinței și răbdării tale răsplătite, de cel ce simte și vede tot, în inima ta. Unde-i credință e mai multă seninătate și lacrimile ce brăzdează chipul în rugăciune nu ard ca acele ale necredincioasei, căci focul lor e asemenea ploaiei răpăitoare și vijelioase în urma căreia aburii sunt cu atât mai calzi și dătători de viață, și înviorează firea cu atât mai răzător și vesel!

Pentru că ne aflăm în vremea Postului Mare, găsec nimerit a spune câte-va cuvinte, asupra lui. Unii cronicari religioși afirmă că postul datează chiar de pe vremea lui Iisus. După exem-

Cine suferă?

De stomac, de constipație, de lipsă de poftă de mâncare?

Acela să facă experiență cu apa amară naturală HORGONY recomandată de mai multe sute de medici. Înainte de dejun dacă se ia o jumătate de pahar din apa amară HORGONY după una până în două ore își face efectul dorit, și revine pofta de mâncare și starea bună generală. — Apa naturală HORGONY nu are gust rău și nu provoacă nici un gust neplăcut. Se poate căpăta în toate prăvăliile cu ape minerale, în băcăni și farmacia. La târgulul să se ceară lămurit apa amară naturală HORGONY.

Proprietari: **Loser, János, Budapest.**

se îmbracă în ocaziile acelea sunt toate autentice și că orice fantezie e absolut interzisă.

Concursul dansului se compune din șase dansuri naționale, de seamă, cari vor fi executate în grupuri. Un juriu special va decerna premiile.

Iată dansurile cari vor fi executate la concurs:

1. Hora Câmpulungului, dansată de grupuri de 12 persoane.
2. Ca la Breaza, dansată de grupuri de câte 2 persoane;
3. Chindia în două părți, dansată de grupuri de 8 persoane.
4. Severineanca, dansată de grupuri de câte 12 persoane.
5. Resteu, dansat de grupuri, de câte 6 persoane.
6. Hodoroaga, dansată în grupuri de câte 6 persoane.

Vegetarienii. În București, de un timp încoace, există un mare număr de vegetarienii; numai că nici un fel de legătură nu unește între ei pe fervenții adepți ai acestui regim alimentar, astfel că sunt constrânși a lupta singuri contra prejudecăților sociale.

Pentru aceasta, trebuie să ai cu adevărat o inimă de elită, să poți rămâne vegetarian în mijlocul unei societăți bațjocoritoare și carnivore.

Obosit de această izolare, un adept al vegetarianismului, dl Bușilă a lansat un apel, la toți acela, cari ca și el practică această doctrină stomachală; el propune a constitui o societate de vegetarienii, după felul celor ce există în străinătate, ca astfel sistemul acesta să poată prinde rădăcini cât mai tari, răspândindu-se cât mai mult, pentru binele generației actuale.

»Cultura și ajutorul femeii. O excelentă instituție s'a organizat în București, de societatea: »Cultura și ajutorul femeii«, — pentru protecția și ajutorarea femeii.

S'au luat măsuri a se instala un azil de zi, pentru copiii femellor lucrătoare. Cum acestea sunt reținute toată ziua la fabrici sau stellerie ele nu pot purta nici cea mai mică grijă de copilașii lor.

Astfel, înainte de a pleca la lucru, mamele nu vor avea decât să-și ducă copiii la azil, revenind a-i lua seara, de îndată ce au isprăvit munca zilei.

În timpul zilei, copiii sunt hrăniți în patru rânduri fiind supravegheați de aproape de un personal special. De două ori pe săptămână, apoi, un medic vizitează tânăra colonie.

Nici nu poate exista operă mai admirabilă și salutară.

plul lui Ioan Botezătorul ce se hrănește cu rădăcini, Isus retrăgându-se și el în pustiu ajună patru-zeci de zile. Discipolii săi îl imitară dar cu așa ardoare încât Hristos însuși se văzu silit a-i modera. Astfel postul fu întemeiat mai apoi ca obicei și chiar ca instituție oficială, cu caracter obligatoriu.

În secolul al VII (653) reuniunea episcopilor din Toledo, interzise cu desăvârșire, usagiul cărnii în timpul postului, la toți acei ce ar fi folosiți de ea fără nevoie; mai aproape de orientali, cari se știe, pentru a-și manifesta religiozitatea mai energic, ajunează în mod fanatic, — noi ortodocșii, suntem opriți și dela lăptăril, ouă etc. permise în post, la catolici. Ar fi de dorit însă ca cu timpul să se îngăduie și ortodoxilor această, pentru popor mai ales, țărănimea, care forțată a se abține dela toate acestea, aleargă tot cu această religiozitate la clondrul cu rachiu.

Nici nu ar fi măsură mai bună, ca interzicerea absolută a beuturilor în timpul postului. Pentru ce să nu se permită laptele ca beutură ci să se îngăduie rachiu, adevărată otravă mai ales în timpul când creștinul trebuie să fie mai pocăit. Mai bine un litru de lapte, decât zece injurături după o cinzeacă de rachiu.

Observ că prin părțile locului acestuia postul nu numai că nu e respectat dar mai că nici nu e luat în seamă. Și e greșit lucru, căci postul lăsând la o parte religiozitatea, e un obicei foarte

Vorbirea dlui dr. I. Suciu

rostită în ședința dela 14 Martie a dietei ungare.

On. Camera! Încă în anul 1904 în luna Aprilie, apoi în același an, în luna Octomvrie și Novembrie, precum în anii 1904—1905, în tot cursul alegerilor s'au accentuat atâtea argumente — nu din partea noastră, ci tocmai din partea dvoastră — contra modificării și a înăsprii regulamentelor casei, încât eu, care nu voiesc să cad în greșeala de a repeta, pornind din punctul de vedere curat maghiar, provocând-mă și luând în considerație acele argumente, cu atât mai mult cu cât și atunci, cei cari erau pentru înăsprirea regulamentului camerei, au adus aceleași argumente, pe cari le aduceți azi dvoastră.

Atunci dvoastră a-ți fost partidul coaliției de acum, și a-ți respins acele argumente ale lui Tisza István.

Și atunci Tisza István, provocându-se la primejdia din partea naționalităților, voia să realizeze înăsprirea regulamentelor camerei.

On. Camera! Întru de-a dreptul în medias res, și ca unul, care sunt interesat mai de aproape împreună cu partidul meu, trebuie să vorbesc așa fel, ca să nu rămână asupra noastră un ordin așa de mare, cași când camera maghiară ar fi fost silită să renunțe la siguranța constituției sale, la libertatea comună, de care se bucura până acum, numai pentru aceea că o amenința o primejdie din partea naționalităților.

Zic, ca acest ordin să nu cadă asupra mea și asupra partidului meu, având fericirea să fim în cameră, ca o parte constitutivă a națiunii politice ungare, cred că e datorita mea și am dreptul să îmi ridic glasul, să înlătur această acuză.

Așa, cei cari mai de mult, precum și cei cari acum din nou și-au ridicat glasul pentru înăsprirea regulamentului, însuș colegul meu, deputatul Nagy Emil, care a venit cu propunerea, ca și on. membri din guvern, cari au vorbit referitor la această propunere, mai departe on. meu coleg deputatul Tolnay și alții, toți au adus ca motiv intrarea aici a elementelor »antinaționale«, și primejdia eventuală, că elementele antinaționale își vor face din parlament pat cald pentru scopurile lor personale și antinaționale. Cu această expresie »antinaționale«, ca un termen artificial, tot așa cu termenul artificial »trădători de patrie« ne întâlnim foarte des în viața comună. La noi nici nu se mai la în considerație folosirea acestor termeni, ori pe cine l-ar privi. Mai înainte l-a aplicat numai la adresa noastră, a naționalităților, dar acum sunt și mulți unguri, și se aplică

și la majoritatea maghiarilor acest titlu de cinste, această desmierdare.

Să privim mai întâi pe ce drept ni-se aplică nouă acest cuvânt, și cu ce se poate dovedi aserțiunea că noi am fi antinaționali.

On. Camera, nu voiesc să mă lansez în medliări de catedră și nici nu voiesc să mă abat dela obiect, dar când pe lângă revizuirea regulamentului camerei s'a accentuat din partea persoanelor distinse, că aceasta vrea să fie un mijloc de apărare, contra celor antinaționali, atunci să examinăm mai de aproape de ce suntem noi naționalități »antinaționale«? — căci pe noi ne înțeleg între aceștia în primul rând.

Dreptul comun maghiar arată de tot precis noțiunea națiunii, li dă definiția. Așadar și eu plec din baza aceea, On. Camera, pe care o susține paragraful XLIV din 1868 (cetește): »Toți cetățenii Ungariei după principiile fundamentale ale constituției, din punct de vedere politic, națiunea Indisolubilă ungară, din care face parte ca membru cu drepturi egale fiecare cetățean al patriei.«

Împotriva acestui principiu fundamental de drept comun poate argumenta ori și cine sub titlul, că cuvântul națiune formează o națiune în înțeles etnic, că vorba națiune se poate aplica în limba comună numai asupra națiunii de rassa și că în expresia națiunii ungare se poate folosi cuvântul națiune numai în înțeles politic, în sens figurat: față de expresia de drept comun, care în Ungaria recunoaște numai o națiune, națiunea politică, ori ce fel de argumentare trebuie să amuțească. Mai demult sub această națiune ungară politică nu se înțelegea rassa maghiară ci numai o mică parte din aceea așa zisă pătura de sus, despre care în zilele trecute a făcut amintire on. domn ministru de Interne.

În 1848 marea schimbare ce s'a produs în drepturile constituționale, a extins noțiunea națiunii ungare politice asupra tuturor naționalităților locuitoare în țară. Așa dară, dacă și noi suntem cuprinși în uniunea națiunii maghiare politice și dacă națiunea politică maghiară cuprinde în sine toate drepturile ce se cuvin unei națiuni, întreb pe ce bază am fi noi antinaționali?

Markos Gy.: Gravitați în afară!

I. Suciu: Dl deputat Markos Gyula zice că gravităm în afară. Să ne dovedească aceasta acum!

Markos Gy.: Dar banii din București? (Sgomot).

Prezidentul (sună) Mă rog de liniște dle deputat Markos.

I. Suciu: Și față de astfel de acuze, cred, că mi-aș ofensa națiunea, dacă aș proba să răspund serios la aceste (Markos Gyula intrerupe. Sgomot).

Președintele: Fac atent a doua oară pe dl deputat Markos, să rămână în liniște.

I. Suciu: Că pentruce am fi contrarii națiunii, cu adevărata aceleia, dacă nici nu luăm în considerare acele acuze nebazate, ca de pildă cea a intrerupătorului de mai înainte, niciodată nu ne vom întâlni într'o formă serioasă; numai bine grijind ne putem împotrivi în contra unor expresii din cari se poate deduce, cum considerați antinaționalitatea noastră.

Dl ministru de culte a dat definiția acesteia. D-sa a zis în vorbirea sa rostită la revizuirea regulamentului că »cel cari pun alte interese de rassa mai presus de interesele mari și generale ale națiunii, aceștia sunt așa numitele elemente dușmănoase națiunii, sunt aceia de cari trebuie să ne temem, din care cauză trebuie să înăspriim și regulamentul camerei«. Circumscrierea asta dela început se pare plausibilă. Nu e iertat a pune interesul de rassa mai presus de interesul național. Ce l așadar interesul național? Interesul național în înțelesul dat nu e altceva decât interes

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás măstru de monumente și pietre de cimitir.

Fabricație proprie din marmoră, granit, seynit, labrador etc., din pietre de marmoră magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Bánpatok.

general regnicolar, și nu interesul rasei maghiare.

Dar oare când am atacat noi cumva interesul statului maghiar, al națiunii? Când am pus noi interesele de rasă alături ori mai presus de interesele mari generale, regnicolare? La tot cazul e caracteristic că noi cari stăm aci ca partid naționalist și după aparență suntem în prima linie reprezentanții intereselor naționaliste, suntem aceia, cari constituindu-ne în acest partid să protestăm, ca interesele de rasă să ajungă mai presus de interesele țării. Așadar epitetul de dușman al națiunii se atribuie altuia și nu nouă, cari recunoaștem, că nu e lertat a pune interesele de rasă mai presus de interesele mari ale țării, și tocmai pentru aceea luptăm ca nimenea să nu pună interesul său de rasă mai presus de interesul țării și al națiunii. (Așa-l în centru). Dacă însă așa stă lucrul, atunci mă aflu într-o grea situație în fața definițiunii, care a făcut-o dl ministru de culte. (Sgomot în stânga. Președintele sună) deși el a păstrat o anumită rezervă mentalis la formarea acelei definițiuni. El desigur despre aceea a vorbit, cari »alte« interese de rasă le pun mai presus de interesele țării, cași când deci ar înțea de lertat — poate și permite — ca un anumit interes de rasă să poată fi pus mai presus de interesul general național.

St. Petrovičiu: Consecvență.

I. Suciu: Ca să spun domol, în aceasta e mare inconsecvență. Numai când, ca să nu zic așa, vă jucați cu principiile naționale și purcezând din aceste, voiți cu ori ce preț să aruncați asupra noastră odiul dușmăniei și inconsecvența, atunci chiar acei domni, cari ne bănuiesc, înșiși calcă acel principiu legal pe care-l stabilește legea în înțelesul ideii de stat maghiar. Dl ministru de culte în definiția lui, așa se vede, că nu înțelege interesul național cuprins în art. de lege XLIV din 1868, ci a înțeles interesul rasei maghiare. E foarte clar, că dacă pornim din interesul unei rase, atunci natural toate celelalte interese și rase ne par, ba chiar trebuie să ne pară, ca odioase, pentru că două rase, două interese contrare nu se pot uni în un al treilea cerc comun de interese și fără asta nu se va face pace, până ce unul pe celalalt nu-l va nimici total. Noi interese agresive de rasă în acest înțeles le punem față în față cu interesul rasei maghiare, noi nu suntem nici dușmanii intereselor rasei maghiare, până când aceste nu trec peste marginile necesităților stabilite în legea XLIV dela 1868, care prevede măsurile unei guvernări și a administrațiunii și accentuează interesul unei »justiții prompte«, care deci ne asigură nu pe nedreptul interesele noastre îndreptățite de rasă, cea egală îndreptățire, care ne este asigurată în cercul națiunii politice ungare prin legea sancționată, în vigoare.

Se poate pretinde dela naționalitățile patriei o atitudine mai legală și mai loială, ca aceasta? Iar dacă aceasta e adevărat, dacă e adevărat, că în toată privința tindem la interesele noastre proprii în cercul intereselor mari și generale ale patriei comune, dar în prima linie cu interesele statului maghiar, și afară de aceea ne unim cu interesul îndreptățit al rasei maghiare, atunci cred că definiția făcută de d. ni ministri Andrassy și Apponyi, deși cu cuvinte deosebite, dar în același înțeles, nu corăspunde adevărului și stării de fapt.

On. Cameră! Domni oratori cari au sprijinit proiectul dela ordinea zilei au prezentat în argumentele lor pe naționalități, cași când acestea ar pune pledeci întăririi statului maghiar. Eu recunosc, că statul e și dela natură așa, că lucrările de întărire obvin totdeauna conform împrejurărilor schimbătoare, dar cred, că aceste lucrări de întărire trebuie să fie totdeauna actuale pentru că dacă cineva vrea să se întărească în contra spiritului epocii, atunci acela nu se întărește pe solidaritatea milioanei, ci zidește pe puterea abstractă a statului, care zău, asigură o stabilitate dubioasă zidirei statului.

Dacă voiți să zidiți stat național maghiar și dacă cea dintâi problemă a zidirii se va manifesta chiar în acel proiect, pe care guvernul

a promis că-l va înainta ca proiect care formează epocă în interesul înarticularii în lege a reformei sufragiului universal, dacă în acel spirit dorți să zidiți statul maghiar, ca cel pornit de legile din 1848, atunci noi vă sprijinim în dezvoltarea unui stat de egală îndreptățire, numescă-se acesta apoi cu tot dreptul stat maghiar, stat național. Dar dacă vreți să zidiți un stat de rasă, precum accentuați încontinuu, — care să servească întru toate hegemonia și supremația, în care stat egala îndreptățire ar fi numai cu numele și nu de fapt: credeți-mă asta se va întâmpla cu greu și nici odată în contra noastră. Aceasta On. Cameră, e adevărat, cu atât mai vătos, deoarece faptele adevărate, că nu numai fără noi naționalitățile ci și fără milioanele poporului maghiar vreți să înființați acel stat închis, acel vis, pentru care până acum s'au adus atâtea jertfe.

Când iau cuvântul în contra modificării regulamentului camerei și respective în contra înăsprii lui, pentru că în aceea văd o mare restrângere a libertății mele, permiteți mi să citez din timpul, când și maghiarului a putut medita asupra greșelilor din trecut, o observare a unui bărbat de stat, prin care a caracterizat acel natură al rasei maghiare, care totdeauna v'a stricat.

În anul 1855 a apărut o carte intitulată »Magyar Társasélet« (»Viața socială maghiară«) a cărei autor scrie (citește): »Dar noi, locuitorii lumii vechi nu putem înțelege adevărata libertate, noi nu putem suferi, dacă domnesc asupra noastră, dar îndată ce putem ajunge noi stăpâni, îndată li luăm peste picioare pe alții, și noi credem că numai acolo e libertate, unde e sclav; aceea nouă nu ne încapă în cap, ca toți să fim liberi«. La ce e libertatea, dacă nu este asupra cărui să se exerciteze? astfel ne închidem ideea libertății.

Caracteristica aceasta se potrivește și pentru actuala coaliție. Eu cred, că cu astfel de bănuiri și dacă punem o jumătate a locuitorilor statului față în față cu cealaltă jumătate, foarte greu vom putea zidi și pune bază Ungariei viitoare frumoase.

Dl ministru de interne a amintit în vorbirea sa despre ideea națională a mai multor rase, despre visul, și opinia națiunii și a adus ca argument pentru sprijinirea modificării regulamentului, că până acum n'a fost posibilă o obstrucție în cameră în contradicție cu opinia publică, pentru că aceasta ar fi măturat-o. Dar dacă pe baza reformei electorale vor ajunge aici naționalitățile și socialiștii, și aceștia vor avea afară de cameră opinia lor proprie, care va țese visul rasei și clasei lor și aceasta li poate îndemna aici la obstrucție și să înlăcească posibilitatea de muncă a camerei.

E o greșală originală a dlui ministru că privește viitorul prin prisma rasei și clasei proprii, care însă trebuie privită din punct de vedere general. Unde e scris aceea, că statul maghiar e visul adevărat numai al unei clase; că noi toți când reprezentăm națiunea ungară luată în înțeles politic, e visul numai și numai al unei rase, e ideea adevărată al statului maghiar? Nicăiri. Toată opinia, care se formează în aceasta țară, în capitală, în orașele maghiare, în provincie, la periferii și care luată la oaltă e opinia statului maghiar, trebuie să se manifesteze în sinul parlamentului, aici trebuie să sune argumentele, cât de îndelungat, până când unul sau altul dintre acele păreri iasă învingătoare nu cu forța, ci în virtutea argumentelor. (Așa e!)

Dacă ar fi adevărat, că visurile noastre, de alt fel sermane, nu se estind mai departe decât să ne asigurăm existența și dezvoltarea rasei, limbii și culturii noastre în această patrie prin cari nu luăm nici o opoziție agresivă în contra rasei maghiare și a statului maghiar, dacă ar fi adevărat că visurile noastre periclitează statul maghiar, n'ar trebui să venim aici ca să vă convințem. (Așa-i!) Atunci trebuie să rămânem acolo, ca să ne împlinim misiunea, cu care ne acuză Markos-ii și ortacii, că adevărată direcție centrifugă, deoarece e sigur, că a ajunge la creangă

verde în direcția aceasta e imposibil în acest parlament. Dar chiar din acest punct de vedere nu înțelegem, cum dorește guvernul și majoritatea să prezinte aceea, că elementele naționaliste ar fi primejdioase pentru țară, că validitatea lor ar împiedeca dezvoltarea naturală a țării, baza viitorului ei. Nu înțelegem cum vreți să adevărați, că e necesară revizuirea, care înțește într'acolo, ca noi să nu ne putem validita aici la ocaziuni date, precum s'au validitat în anii trecuți — recunoaștem — spre binele patriei partidele opoziționale maghiare. Aceasta e o problemă foarte greu de rezolvat. Coaliția de acum, care a ajuns în majoritate cu armata obstrucției și care...

Aurel Vlad: În obstrucție s'a născut! În păcatul său propriu se va și nimici. (Sgomot în stânga).

I. Suciu... Înaintea alegătorilor, precum am amintit, dealatul țării a protestat în contra înăsprii regulamentului camerei, numindu-o de păcat, (Mișcare în stânga) ba încă a aruncat tot odiul înăsprii regulamentului asupra fostului partid liberal și asupra lui Tisza: acuma, când nimic nu s'a schimbat, când aceleași argumente sunt cași atunci pro și contra, nu numai că votează modificarea regulamentului camerei, dar nici nu li în considerare primejdia care cade asupra ei în sași, precum și asupra intereselor speciale servite de ea.

(După ce arată că majoritatea consideră de necesară revizuirea și înăsprirea regulamentului numai ca guvernul să treacă cu ușurință și după plac reforma electorală prin cameră, continuă):

Să presupunem, că proiectul acela, așa precum va fi, va fi trecut prin cameră în ședințe de câte 10—16 ore. Urmează casa magnaților și orișicât va fi de democrată, se poate, ba e probabil, că pe lângă relațiile noastre li vor ținea și mai democrat în casa magnaților și acolo li vor trăgăna luni de rând, și se poate, că vor fi propuse și unele schimbări. Dacă cineva vrea să ducă la îndeplinire un astfel de proiect de lege care să inducă între șanțurile constituționale o mare mulțime de cetățeni, atunci la tot cazul se gândește la primejdia conservativilor, care se va arunca asupra reformei în casa magnaților. Dar la aceea nu se cugetă nimeni, că reforma numai radicală și democrată nu va fi, ci de așa fel că va produce mare amărăciune în popor... Cer pauză de 5 minute.

Președintele: Suspend ședința pe 5 minute.

(După pauză.)

Președintele: On. Cameră! Deschid din nou ședința. Dl deputat Suciu are cuvântul.

I. Suciu: Onorată Cameră! Revizuirea regulamentului camerei ni se prezintă ca și cheia viitorului, care ar avea de scop, ca aducerea legilor în viitoarea dietă să se îndeplinească cu multă putere și să se muncească cu mult rezultat decât până acum. Nu este însă sigur de cât un singur lucru: că și până acum s'a putut lucra și pe lângă regulamentul actual al camerei și dacă nu s'a putut lucra, sunt alte cauze la mijloc.

Cauza erau afacerile de drept public, ce mereu ieșeau la iveală și împrejurarea că chestiile dreptului public au absorbit partea cea mai mare a timpului dietei și nu ne-a permis, ca să ne apucăm în liniște și de alte lucruri.

Întreb Onor. Cameră: oare prin înăsprirea regulamentului luăm noi chestiile dreptului public dela ordinea zilei? Nu numai că nu le luăm ci dintr'ajungem într'o situație cu mult mai rea, într'o astfel de situație, în care chestiile de drept public se vor putea rezolva mult mai repede și mai scurt în defavorul nostru.

Când zic: în defavorul nostru nu mă gândesc la naționalități, ci înțeleg din punct de vedere al națiunii ungare. Până atunci, până ce nu ajungem la punctul liniștilor în afacerea chestiilor de drept public până atunci ori și cât de strict ar fi revizuirea regulamentului, aceasta nu va putea asigura munca ce s'ar putea desfășura în

Toate damele se facideal de frumoase prin efectul bun al

CREMEI MAKOI-IDEAL

care adevărește nenumăratele crisori de mulțumită.

Face să dispară roșăța feței, plstruile, petele de ficat ștoate necurătenile pielii.

Prin folosirea cremei Ideal ajungem să avem o față curată, fragedă, catifelată și fină! De aceea vă rugăm ca la comandă să ne scrieți precis dacă fața e grasă sau uscată.

Secapătă numai la însuși fabricantul:

KUDAR LAJOS Szent László. gyógyszerár — — Makó Ujváros — —

— 1 borcan de cremă Ideal 1 cor. —
Pudra Ideal 1 cor. Săpun Ideal 70 fl.

Comandele prin poștă se satisfac repede și punctual.

Preparatele medicale și chimice au fost premiate în expoziția higienică internațională din 1879 cu medalia de aur, cu crucea de metal franceză și cu diploma de distincție.

dietă. Dar atunci de ce fel de interese e condus guvernul, ca să nu zic: forțat, dar cu presiune morală se trudește ca să o ducă la îndeplinire așa fel că pozițiile ministeriale le leagă de o astfel de cauză, care nici nu cade în cercul de competență a guvernului ci e o afacere autonomă a camerelor. Aceasta nici nu se poate explica altfel, decât că această revizuire trebuie să se facă și pace ca pe cele trecute să le expiăm (Așa-i! în centru). Noi naționalitățile nu suntem de vină pentru cele întâmplate în trecut, prin urmare avem tot dreptul să protestăm față de aceea ex-piație care — plane — s'ar întâmpla cu aruncarea odului asupra noastră.

Cel puțin să spuneti adevărul, că numai așa ați pus mâna pe putere, că numai așa o puteți susține, că numai așa vă abateți dela împlinirea datorințelor întreprinse, dela aceea de ex. ca să aduceți la îndeplinire votul universal, egal și secret, pentru că aducerea unei astfel de reforme electorale, care numai până la un grad oarecare realizează reforma electorală, reformă al cărei anteproiect numai așa va primi înalta aprobare a factorului competent, dacă întâlu se va revizui regulamentul camerei așa fel, ca obstrucția să fie înlăturată.

Eu văd, că acum când în dietă e la rând o cauză așa de înverșunată, în jurul căreia s'a făcut mare zarvă în cameră cu patru ani mai înainte, ea desbaterile le urmează pe o lângă astfel de lipsă de interes și nepăsare, dupăcum se poate observa, acesta e un lucru înfrustrător, care cu privire la viitor nu ne dă mare speranță. Acesta e semnul disgustului.

Onor. Cameră! Revizuirea regulamentului ni se prezintă într-o astfel de haină, încât aceasta e chemată să împiedece nu numai înaintarea primejdioasă a noastră, a naționalităților, — dupăcum se spune, — ci și validitatea elementelor naționale. Iar elementele naționale ar fi social-democrații. Așa știu, că aceștia, deși nu strigă într'una că...

Președintele: Rog liniște. Faceți bine și ră-mâneți la loc.

Suciu: ...deși nu-s încontinuu la gură cu ideea națională maghiară și cu ideea de stat — după cum e obiceiul la unii domni deputați — cu toate aceste e cea mai mare nedreptate a zice despre muncitorii maghiari, despre socialistii maghiari, că nu au simț național, și că nu-l prețuiesc și nu-l cultivă chiar pentru aceea epitetul de național, nu-l merită și e o acuză tot așa de neadevărată și nedreaptă, ca și acuza contra noastră când ne numiți trădători.

Iar cât privește a treia bubă ce aici vreți să o lecuiți ca pe viitor aici în acest parlament să nu se mai audă încontinuu limba croată; iar ca și obstrucția croaților să devină imposibilă, despre aceasta volu aminti pe scurt, ceace, au invocat și colegii mei deputați, cari au zis deja, că dacă s'a putut aceasta încunjură 40 de ani de-arândul s'ar fi putut aceasta și acum și în viitor încunjură fără ca dieta să-și cauzeze sle-și și libertății sale rani când revizuirea regulamentului o face mai strictă și o schimbă spre vătămarea tuturor așadară și spre vătămarea maghiarimii.

On. Cameră! Proiectul înaintat și în privința formei e de așa fel, că numai la aparență să deosebește de acel proiect, pe care Daniel Gábor l'a înaintat în această cameră în Octomvrie sau Nov. 1904, de fapt însă e în toate privințele la fel cu acela. Căci doar înzădar a zis dl ministru de instrucție contele Apponyi, că aceasta nu va aduce clotură, înzădar au luat cuvântul câțiva inși pe lângă revizuire și pentru sprijinirea acestei propunerii zicând că aceasta asigură libertate nemărginită, că orișicine poate vorbi până nu mai poate cu toată asprirea regulamentului, eu așa cred, că nu numai aceea e clotură când se știrbește libertatea cuvântului, când între anumite împrejurări li-se detrage cuvântul unor membrii, ci și atunci când timpul de sfătuire se amână pe un așa termen, în care nu-i cine să-l asculte pe vorbitor, așadar înzădar vorbește sau că vorbitorul nici nu mai poate aștepta termenul când între astfel de împrejurări ar ajunge la cuvânt. Inchipuțiți-vă numai pe lângă ședințele de 16 ore, ce lucruri se duc la îndeplinire la anunțarea vorbitorilor. Cineva se anunță, dar înaintea lui vorbește altul 6—8 ore făcând zamă lungă, atunci pofteste și așteaptă. Sau atunci de duci acasă ca să mai răsuflă nițel și să mai îmbuci ceva. Numai că atunci nu ești sigur, dacă în acel interval vorbitorul nu-și încheie discursul și atunci rămâi baltă și nu știu zău când mai ajungi la rând. Sau se poate ca să se

repeteze aceasta și atunci vini la rând în decurs de 3—4 zile dacă în aceste 3—4 zile sunt ședințe de câte 16 ore. Cu un cuvânt până ce ajunge la rând fiamânzește vorbitorul, nu mai poate să țină vorbirea și astfel nu se mai poate folosi de dreptul de a lua cuvântul, ci să lase lucrurile să se desfășure așa fel dupăcum le-a plănuit guvernul. La urma urmelor așadar aceasta nu-i alta decât clotură, chiar dacă nu-i cu numele, dar de fapt e numai clotură.

Mal e apoi onor. cameră și dreptul cel larg de care dispune președintele, care și atunci (Sgomot. Președinte sună!) dacă 150 de deputați prezintă o propunere are dreptul ca numai dacă-i convine să o aducă înaintea camerei. Tot acolo e și constrângerea dreptului acelui deputat, care pe baza § 215 din regulamentul camerei numai după decurgerea termenului de constătuire fixat, așadar numai după o pertractare de 16 oare poate lua cuvântul. Natural, că în felul acesta de multe ori nu mai au nici un senz vorbirele noastre. Inșă dacă eu li dau dreptul cuiva ca să ia cuvântul fie sub titlul de a și rectifica cuvintele, fie sub titlul apărării personale; acest drept pentru acel termen trebuie să-l dau, când respectivul poate respinge atacul încă la timpul său, înainte de a veni alte urmări pe capul său. Pentru că dacă numai atunci ar putea o face când aceasta numai are înțeles, atunci întreg dreptul de a lua cuvântul e înadevăr supus cloturii, doar mai târziu înzădar ar lua cuvântul, căci numai are nici un înțeles cu atât mai puțin, cu cât aici se vede că vorbesc către băncile goale, și încă băncilor și mai goale le va vorbi acela, care după o ședință de 16 ore ar voi să-și rectifice cuvintele sau înțelesul vorbelor sale rău înțelese sau rău explicate.

Dar e vătămător Onor. cameră în toate privințele faptul acela, că valoarea revizuirii regulamentului voiiți ca să o extindeți și asupra proiectului de lege cu privire la sufragiul universal.

Eu cred, că orișicât de mult li place dlui ministru de interne Andrássy Gyula, cași celorlalți, motivarea deputaților cari au luat cuvântul pe lângă proiect, căci doar, când cercuri deja existente vor trebui să dispară, atunci e atât interes personal, încât legea despre sufragiul universal poate nici după un șir lung de ani nu va ieși la iveală din lupta tuturor acestor lucruri.

Acesta e un motiv pretențios și la aparență corect, dar contra acestuia e un alt motiv cu mult mai puternic, că astfel de mari schimbări constituționale, dacă e vorba să le faceți, numai atunci vor aduce stările publice ale țării un oarecare punct liniștit, dacă nu vor fi aduse pe neașteptate ci numai dupăce opinia publică le-a discutat timp mai îndelungat și numai dupăce acestea au ajuns înaintea camerei într-o formă mai clară. În cazul acesta puterea opiniei țării, dacă e de lipsă, va asculta mai ușor interesele mai mici. În toate celelalte țări ani de-arândul întreaga națiune a studiat această chestie din date statistice și din alte studii ce au ajuns în public și numai după aceea au pus pe tapet proiectul sufragiului universal, când opinia publică l-a aflat corespunzător dorințelor națiunii sau cel puțin într-o formă mai ușor de realizat.

Nol însă stăm așa, că nici nu știm cum va fi reforma electorală, pentru ducerea la îndeplinire a acesteia ne cereți renunțarea la dreptul cuprins în proiectul regulamentului de revizuire.

Intr-o zi auzim, că volul va fi plural, în altă zi se desminte aceasta, în a treia zi recunoașteți semnificos. Auzim, că nu va fi universal, secret, după comune și nici nu va fi egal. Toți suntem neorientați și eu așa cred, că nici guvernul nu este în clar cu principiile fundamentale ale proiectului.

Dacă e așa, atunci fiecine care împotriva acestei stângerii de regulament, stă pe punct de vedere drept — pentru că este punct de vedere foarte legal deoarece eu pentru ceva nevizibil, dreptul meu nu-l dau nici chiar fratelui meu.

Pe acest punct de vedere stăm și noi atunci, când arat observările și nedumeririle mele, eu așa cred, că fac serviciu nu numai alegătorilor mei, nu numai națiunii mele, nu numai maghiarismului, pentru că le atrag atențiunea, că ispitele din trecut nu au dispărut așa ca să fie imposibil ca în viitorul apropiat încercări noi să nu se întâmple astfel, în decursul căreia chiar d-voastră vă lipsește posibilitatea obstrucțiunii, (Sgomot.) că nu în depărtatul viitor, ci în apropiatul viitor se vor repeta.

Le atrag atențiunea cu cuvintele pe care Mirabeau le-a adresat adunării naționale (citește): >Și voi să fiți prima națiune, care să dați exemplu celorlalte popoare, despre chipul cum un popor să-și calce credința?

Eu nu vă mai spun; Ah! ce drepturi ați avea la libertate, cu ce mijloace o veți susține dacă îndată pasul vostru cel dintâi va trece peste blăstămările celor mai stricate guverne?

Dacă lipsa aprobării și supravegherii nu servește garanță constituției voastre? Eu vă spun voaună; voi vă veți arunca în primejdie mortală și voi veți fi primele jertfe pe care le va cere guvernul dela voi.

Eu cred, și sunt convins despre aceea, că guvernul, precum și acei membri ai majorității, cari gândesc liber și urmează convingerilor lor proprii, nu trag însă la carul guvernului, în eschisă o astfel de probabilitate, că regulamentul revizuit cândva se va îndrepta în contra națiunii ungurești, în contra intereselor ungurești în astfel de cazuri, când interesele speciale maghiare, cer apărarea cu mijloace revoluționare extraordinare. Eu îmi aduc aminte că în trecut cândva, dl ministru de comerț a zis, că m'am înșelat — recunosc greșala și în viitor voi fi cu mai mare atențiune — atunci ar fi foarte trist, dacă și în cazul de față, cu toate că foarte târziu, întreg guvernul și majoritatea însăși devalvată ca un grup mic, este silită să recunoască, că s'a înșelat, când recunoașterea nu-i folosește nimic, nici țării și nici intereselor parlamentului acestuia. (Sgomot. S'auzim!)

Onorată cameră! Tocmal de aceea rog onorata cameră, că...

Președintele: Rog pe domnul deputat să binevoiască a-și continua vorbirea. (Aprobări).

I. Suciu: ... că nu primește ca regulamentul revizuit să fie în vigoare la desbaterea proiectului sufragiului universal, căci prin aceasta ar produce o situație de nesuferit atât în parlament cât și în țară, care nu ar fi nici într-o proporție cu aceea câștigare de timp, pe care atât guvernul cât și propunătorul proiectului așteaptă dela proiectul referitor la revizuirea regulamentului camerei. (Așa-i! Drept este! În centru și în stângă.) Tocmal de aceea, fără de a mai explica corectitatea acelor motive, pe care le-au adus înainte mulți dintre stimații mei colegi, declar că nu primesc proiectul lui Nagy Emil și din parte-mi înaintez următorul proiect de rezoluție (citește):

>Guvernul se îndrumă să ia dela ordinea zilei proiectul lui Nagy Emil și până când nu se va întruni parlamentul ales pe baza sufragiului universal, egal, secret și după comune, care să inaugureze domnia bazată pe egalitate: pe cale de guvernare să se îngrijască că sub pretextul intereselor patriei să nu se cultive numai interesele unei rase, a unei clase în contul celorlalte rase.

Rog să binevoiți a primi proiectul meu de rezoluție cu atât mai vârtos, pentru că trebuie să ajungă la principiul egalității în așa fel, precum este specificat în legile din 48. Această egalitate care pe cale de guvernare trebuie să se valideze, până atunci, când aceasta concepție o va realiza guvernul ieșit din alegerile pe baza sufragiului universal egal și secret. (Sgomot și strigate. Nu ținea pauze! Gată odată!)

Preș. (sună): Rog liniște! Rog pe dl deputat să nu facă pauze măestrite. Pofteste și vorbește! (strigate și sgomot în stânga: Fură timpul!) Aceasta o faci cu tendință. (Așa-i! În stânga.) Dacă continui așa, îți voi detrage cuvântul. (Aprobări).

Suciu: Mă rog de iertare...

Preș.: Pofteste continuă!

Suciu: De sgomot nu mă poate auzi dl președinte.

Preș. (sună): Pofteste continuă și nu ținea pauze așa lungi.

Lengyel Zoltán: În regulamentul nu este scris, câtă pauză să țină. (Sgomot).

Preș. (sună): Binevoește a fi în liniște, dl Lengyel.

Lengyel Zoltán: Mă rog de iertare, eu sunt deputat!

Preș.: Și eu mă rog de iertare, — te îndrum la ordine!

Suciu: Când guvernul din regulamentul camerei face chestie de cabinet, atunci tocmal de aceea nu-l primesc, și de aceea rog On. Cameră să primească proiectul meu de rezoluție. (Aplauze la naționalități).

NOUȚĂȚI.

ARAD, 17 Martie n. 1908.

Dela operă. Aseară s'a cântat cu noua trupă italiană sosită de curând aci, frumoasa operă »Pagliacci« (Baiazo) de Leoncavallo și »Cavaleria Rusticana« a lui Mascagni.

În »Pagliacci«, prima apariție a lui Ercolani, a fost salvată frenetic cu o salvă de aplauze. O voce formidabilă de bariton, frumoasă și curată.

Destul de bine d-șoara Frezzi în Columbina, a făcut plăcută impresie atât ca foc de scenă în care difera mult de cele cu care erau obișnuite până acum, — rigide și fără grație, — cât și ca organ. O voce dulce, delicată, perlată, numai se observa la D-sa o oarecare efortare.

În rolul lui Pagliacci, dl Fornaci a excelat printr'un foc de scenă desăvârșit, ce coperea lipsurile vocii D-sale insuficiente. La sfârșitul primului act, în scena de desperare ce a urmat, descoperirea adulterului Columbinei a izbutit a sgu-ului publicul, a avut porniri dramatice cu adevărat de preț un artist superior. A fost puternic aplaudat și rechemat în repetite rânduri.

Restul, binisor; corul mai mult decât slab, strica colosal efectele bune.

Cavaleria Rusticana s'a cântat spre mulțumirea noastră cu mai multă căldură.

D-na Frezzi în rolul Santuzzei se pare că era în forțele potrivite. Plină de căldură, atât ca joc, cât și vocea, se simțea în largul său; ne-a redat o Santuzza sguuitoare, pasionată puternică.

Tot atât de bine baritonul dl Ercolani către care ne îndreptăm cu drag admirația noastră. În Turrido, dl Fornaci lupta cu o vădită indispoziție, să ne ierte, dar fără de voe a lăsat să ni-se strecoare în minte o fugitivă comparație cu tenorul nostru obișnuit, dl Ferrari, pe care îl auzisem numai cu câteva seri înainte, as fel că impresia era prea recentă, să nu putem face asemănarea; de altfel, se observa la D-sa o oarecare indispoziție și apoi între »fratelli«, — nu e cu supărare nimic, așa credem.

Salutăm călduros scs'rea fraților noștri Italiani aci, exprimându-le pe lângă admirația noastră, dorința de a-l avea mai mult printre noi, căci ne sunt rare clipele în care putem savura ceva mai aproape de gusul nostru.

Le urăm pe lângă acestea, cea mai mulțumitoare izbândă.

— **Gazeta esperantistă.** O publicație de tot nouă a apărut în Galați, e gazeta esperantistă, intitulată »Rumena Gazeta Esperantista«.

Primul număr al acestei foi, conține un preliminar în esperanto și în românește, o scrisoare cu fotografie a creatorului limbii esperantiste, dl L. Zamenhof, — o scrisoare a dlui dr. Istrati, care e cel mai mare șampion al limbii esperantiste în România, și o poezie: »Rămas bun«, de Mihail Eminescu, tradusă în versuri esperantiste.

Se pare însă că a face din această nouă limbă o limbă literară, nu-i tocmai potrivit, cum până acum îi lipsește ritmul și armonia, — pentru un poem.

— **Caz de moarte** Înregistrăm cu durere următorul necrolog:

Cu inima zdrobită de durere vestim atât în numele nostru ca părinți, cât și în numele bunicilor și consăngenilor noștri despre moartea scumpei și unicei fetițe **Aurelia Novacu**, care în a-1 16-lea an al vieții a reposat în Viena în 13 Martie st. n. Scumpele rămășițe vor fi transportate la Biserica-albă unde Luni în 16 Martie d. a. la 4 ore se vor înmormânta, după ritul rom. cat. în cripta familiară. **Biserica-albă**, în 15 Martie 1908. Eternă fie pomenirea ei! Dr. Aureliu Novacu, Ludmila Novacu născută Piesz ca părinți și număroase rudeni.

— **Fața fragedă și mâna albă** este de cea mai mare importanță pentru frumsețea femeilor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă Marta și săpun Marta, fiindcă numai aceste s'au adevărat ca adevărat bune în contra piștruiilor, petelor de ficat, coșuri, miteseri, roșeața mânilor. Dacă feții și mânilor frăgezime și culoare albă ca zăpada preț unui borcan cremă Marta costă 1 cor. o bucată săpun 70 fil. Se poate comanda la singurul preparator: Tómay Imre și Wachsman n. Jenő, droguerie și parfumerie în Szabadka.

Ziua lui Maniu.

— Ședința dela 17 Martie a Dietei. —

— Prin telefon. —

Prezidează Justh.

Vorbește, ședința întreagă, dr. Iuliu Maniu, care declară dela început, că fiind greu să aducă în discuție argumente noi, fiind stadiul discuției înaintat, nici nu nizește să apară ca original, ține însă ca să-și spună fără înconjur, părerea într'o chestie în care e vorba de nimicirea constituțiunii, de știrbirea ce i-se aduce libertății cuvântului.

Polemizează pe larg cu Andrassy, returnând toate motivele ce a invocat. »Se înșală — zice între altele — dl Andrassy când afirmă că țara aprobă revizuirea. Dar țara nici n'a fost consultată prealabil și nici măcar n'a fost întrebată acum ulterior, după ce s'a început discuția asupra proiectului de revizuire, că nici miniștri, nici alți corifei maghiari nu s'au dus între alegători să-i întrebe. Dincontră, știm că chiar în dietă sunt 97 deputați cari nu aprobă revizuirea, ne mai socotind pe kossuthiștii cari nu aprobă dar din disciplină de partid nu îndrăznesc să se manifeste«.

Critică în chip inteligent, toate pretextele aduse de oratorii guvernamentali, ridiculizând îndeosebi pretinsul argument, că fiind ședințe de câte 16 ore, toți vor avea vreme să vorbească. Acuză pe kossuthiști, că de dragul de a rămânea la putere și-au abandonat 99 proc. din principii. Cei cari făceau paradă din principiile lor de libertate, din simțul de independență și se arătau păzitori ai constituțiunii, acum sunt înamorați de puterea ce trebuie să exercite majoritatea.

Abordează chestia naționalităților.

Protestează mai presus de toate ca și aici, în corpul legislativ, să nu se țintească decât tot la ridicarea unei rase, cu cele mai artificiale măsuri, în defavorul celorlalte rase, cari gem sub apăsare.

Vorbind despre chestiunile militare, arată cum naționalitățile și aici sunt amenințate, deoarece în pornirea sa șovinistă, regimul vrea să facă din armată un instrument de maghiarizare. Asta ar însemna scurtarea drepturilor naționalităților și s'ar răsbună asupra înșasi oștirea, care frământată de chestii naționale, ar deveni incapabilă de luptă.

Respinge acuzațiunile și argumentările false aduse de miniștri împotriva naționalităților, arătând că nu naționalitățile, ci guvernul are tendințe de a întări o singură rasă.

Desvoltă pe larg ideea națională și arată că în privința asta noi avem concepții atât de largi și liberale, că și ungurii ar putea să lupte în cadrele partidului nostru pentru drepturile lor naționale.

Nu urmărim, zice, decât dezvoltarea tuturor neamurilor!

Președintele îl somează să nu se abată dela proiectul în discuțiune.

Dr. I. Maniu continuă spunând că zadarnic este pădurea de sulii și puterea jandarmerească, dacă poporul nu e convins de bunătatea legilor, ba e convins de nedreptatea lor, acestea nu pot să aibă durată. De altfel naționalitățile nu se sperie de amenințări nici nu se vor desființa în urma brutalităților selbatice. Tot așa, câtă vreme țara

întreagă pretinde o lege electorală democratică, zadarnice se vor dovedi toate apucăturile guvernului de a scăpa de aducerea sufragiului universal așa cum e în mintea și dorința fiecărui cetățean luminat.

Respinge proiectul de revizuire și propune un proiect de rezoluție.

(Naționaliștii îi fac călduroase ovațiuni).

După ce mai vorbește dizidentul Molnár Jenő, președintele încheie discuția generală.

Un truc prezidențial.

Președintele Justh, stabilind lista celor ce mai au să vorbească susținându-și proiectele de rezoluțiuni, pentru motiv că două dintre subscrieri (ale dlor dr. St. Petroviciu și Cor. Brediceanu) nu sunt ungurești, spune că dnii Skicsák, Brediceanu, Vaida, Petrovici, Suci și Maniu (ale căror proiecte de rezoluțiuni poartă astfel numai 8 subscrieri valabile) nu vor avea cuvânt.

Maniu protestează cu indignare contra acestei apucături nedemne.

Președintele însă și după el Lengyel Zoltán (și asta e semnificativ, dar nu surprinde) susține punctul de vedere manifestat deja și încheie discuția.

Guvernul și Croații.

— Prin telefon. —

Budapesta, 17 Martie. Senzația zilei de azi este neparticiparea croaților la ședința dietei ungare. Guvernul a cedat: e pe cale de împăcare cu colțița croată, — iată cauza pentru care ei n'au venit să facă greutate guvernului.

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 17 Martie 1908.

ÎNCHEREA la 1 ORĂ :

Orău pe Apr. 1908 (100 kg.)	23 48—23 50
Secară pe Apr.	21 24—21 26
Ovâe pe Apr.	15 62—15 54
Cacuruz pe Mai 1908	13 30—13 32

ÎNCHEREA la 4 ORE :

Orău pe Apr.	23 38—23 40
Secară pe Apr.	21 50—21 52
Ovâe pe Apr.	15 52—15 54
Cacuruz pe Mai 1908	13 30—13 32

Surprinde părinții

cu orice ocazie efectul Emulsiunii SCOTT, dacă se dă copiilor în cazuri de rachitism.

Emulsiunea SCOTT.

vindecă uimitor de repede și întărește musculatura copilului întărește oasele și ajută la dezvoltarea fizică. Un asemenea efect excepțional de vindecător, numai cu un medicament atât de celebru se poate ajunge. Emulsiunea SCOTT conține numai materii de rangul prim și numai procedura lui SCOTT o face atât de eficace și nu numai tinerii și bătrânii, dar chiar și copii bolnavi de moarte o pot mistui.

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 fil.

Se află în toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunii vă rog să observați marca care reprezintă un pescar.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor proprietar George Nichin.

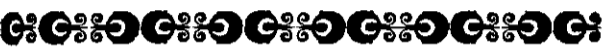
Urmaşul lui Bumbera Imre

BUMBERA ISTVÁN

creator preotesc și civil. • Furnis. preotesc din loc. Oradea-mare. (Nagyvárad)

Am onoare a aduce la cunoștința onor. preoți că mi-am sosit pentru sezonul de toamnă și iarnă postavurile negre, cari își păstrează culoarea și le țin în magazinul meu bine asortat, pentru comanda din provincie ajunge o reverendă de model, sau o haină, la dorința mă duc ori unde cu plăcere pe cheltuiala-mi proprie.

Tot asemenea țin în magazin postavurile cele mai noi și moderne din patrie, franceze și engleze pentru tot felul de pardesie și paltoane de iarnă.

Rugăm a observa firma!

Cumpăr

cu prețul cel mai ridicat și vând dela domni haine bărbătești folosite, blăni de călătorie, mobile folosite, casse „Wertheim“, dulap de ghiță, anel de călărit, hamuri, puști și fere vechi, precum și metaluri ori cât de mari și mici.

Tot aci se poate găsi dela licitație luate, 500 bucăți de stofă fină pentru haine cu 5 și 6 florini pentru un costum.

Localul prăvăliei mele din Maiu este strada Asztalos Sándor (casa Grabner). Prăvălia de mobile se află pe Arpád-tér nr. 5 în colț (în casa bisericii izraelite)

După dorința merg și acasă și în provincie chemat print'o carte poștala.

Cu toată stima **IULIU HERZFELD.**

Cel mai bun nutremânt pentru câni este și va rămânea renumitul

„Fattinger's Hunde kuchen“

(Măncarea de câni a lui Fattinger) care dintre toate mâncările pentru câni e cea mai hrănitore.

* 50 klg. 23 coroane 5 klg. potot. • franco cu 3.20 coroane. •

Fattinger's Puppy Bisquit

** pentru câni tineri. **

* 50 klg. 26 coroane 5 klg. portot. • franco cu 3.50 coroane. •

• Prospecte gratis și franco. •

Fattinger's Patent-Hundekuchen

și Geflügelfutter (nutreț pentru păsări).

Fabrik Wiener-Neustadt.

• Peste 250 de prețuri •

Nutremântul de animale a lui Fattinger e controlat de veterinari. •

Ministerul Financelor.
Direcțiunea Datoriei Publice și Pensiuilor
Datoria Publică.

Nr. 137654

20 Februarie 1908.

Publicațiune.

A 27-a tragere la sorți a titlurilor de rentă 4% amortisabilă din 1894 împrumutul de 120,000.000 lei se va efectua în ziua de **19 Martie/1 Aprilie 1908**, la orele 10 a. m. în sala specială a Ministerului de Finanțe, conform dispozițiilor stabilite prin regulamentul publicat în »Monitorul Oficial« Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La această tragere se vor amortiza titluri în valoare nominală de Lei 852.000 în proporția următoare:

42 titluri de câte 5.000 Lei	210.000
104 » » » 2.500 »	260.000
254 » » » 1.000 »	254.000
256 » » » 500 »	128.000

656 titluri în valoare nominală de Lei 852.000

Publicul este rugat a asista la tragere.

Directorul Datoriei Publice și al Pensiuilor

I. Ionescu.

ANUNȚURI

primește administrația »Tribuna« pe lângă prețurile cele mai moderate.

Cel mai potrivit timp de sămănat.

ANDREI MÜLLER

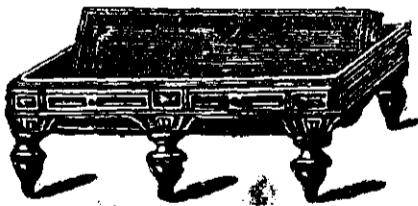
KASSA, STR. KORHÁZ NR. 3/c.

Recomandă marele lui magazin pentru montarea și aranjarea cafenelelor și

„ mesele de biliard „

frumoase și de gust, sistem modern fabricat propriu.

• Se angajază a monta complet cafenele și locale pentru societăți. •

Posede mai multe scrisori de recunoștință din partea artiștilor de biliard din străinătate, pentru căderea precisă a mandinelului. —

Cele mai moderne

mobile de fier și aramă

și cele mai practice

bănci higie-

nice de școală

și mobilarea lo-

cuințelor, hotele-

lor, spitalelor și

școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se livrează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

—Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării.—

Pentru sămănăturile de primăvară

recomandăm semințele sigilate din partea controlului de semințe a statului.

Semințe de lucernă, trifoi roșu, trifoi alb, trifoi svedian, trifoi de hemei, trifoi încarnat, trifoi de rouă, trifoi cu păstae și diferite semințe de iarbă, napi de nutreț din Germania de nord, semințe de in.

Cucuruz regina Prairiei, Cinquantino, semințe de cele mai valoroase legume și de flori, puternică și veritabilă, curată. Ceară de pomi, treiste rafia, treiste cu șaivă, troicare nichelate și foarfeci de animale cu prețuri ieftine.

Comandele din afară se îndeplinesc prompt și exact.

Catalog de prețuri ilustrat porto-franco.

Hala de vândut și economiei de pământ. (Bezirksvereins).

Sibiu (Nagyszeben).

Cum sameni așa seceri.

Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

Au sosit noutăți de primăvară!

Intorcându-mă din călătoria mea pentru târguești, aduc la cunoștința onoratului public, că

mi-am asortat din nou prăvălia mea de modă pentru dame și domni.

Stofe negre și colorate pentru costume, **de lăinuri** frumoase franceze, **zefire** englezești pentru bluze, cretoane, voiluri, stofe pentru haine de case și negligouri, toiluri colorate, picheturi. Mare asortiment în mătasuri pentru rochii și bluze. Mai departe dantele, aplicații și șireturi de garnitură, panglici șine, cordoane de mătăasă și de elastic. Pânză de bumbac și de ață. Albituri pentru dame și bărbați, ștergere, garnituri de cafea și de damast. Covoare, perdele, coveturi de pat și de masă stofe de mobilă și mai multe articoli care nu se pot înșira aici.

Ciorapi lucrați de robi pentru dame, bărbați și copii.

Cu toată stima:

George Jancovici,
Arad, Strada Forray 2.

Principiu: **folos puțin și mare circulație.**

Serviciu conștiencios!!!

Serviciu conștiencios!!!

TRISKA J.

Pianine — Cimbale — Piane
Harmonice

in prețul de fabrică se pot
căpăta și plătit în rate.

● Se închiriază instrumente. ●

Acordarea sau repararea în
loc sau în provincie o săvâr-
șește prompt.

Cel mai mare magazin
de pian în Ardeal **TRISKA J.**
F. CICZSAR
Sétatér-u. 10. (Casă propr.)

Colonia agricolă HÁMORY de oțoi de vie din Arad

liferează

soiu curat oțoit pe Riparia-Portalis, de prima calitate,
oțoi de rădăcină bogată pentru vin și delicată în ca-
litatea cea mai bună — și

oțoi de vie

precum și mlădițe de vie cu rădăcină Riparia Portalis

● **in orice cantitate.** ●

Deslușiri detaliate despre prețuri poți primi bucuros

in casa de sub nrul 3 din strada Deák Ferencz.

Telefon: 229.

Telefon: 229.

Preții și învățătorii primesc 5% rabat din prețuri.

Johann Neditz

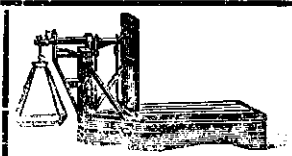
Ferar de instrumente, lăcătuș de mașini și mecanic.

Versecz, Barosplatz.

Recomandă onoratului public, fabricatele sale proprii, ca

Biciclete,

Fântâni,

Cântare,

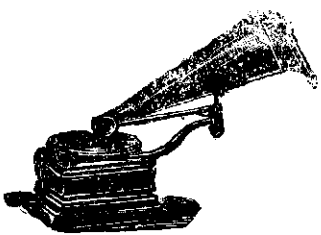
Pumpe,

Stropitoare cu peronosporă, de rechisite.

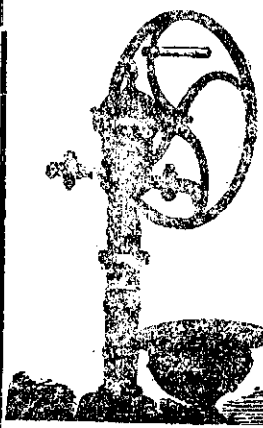
Conducte de cauciuc, și

Gramofone,

cu prețurile cele mai ieftine.

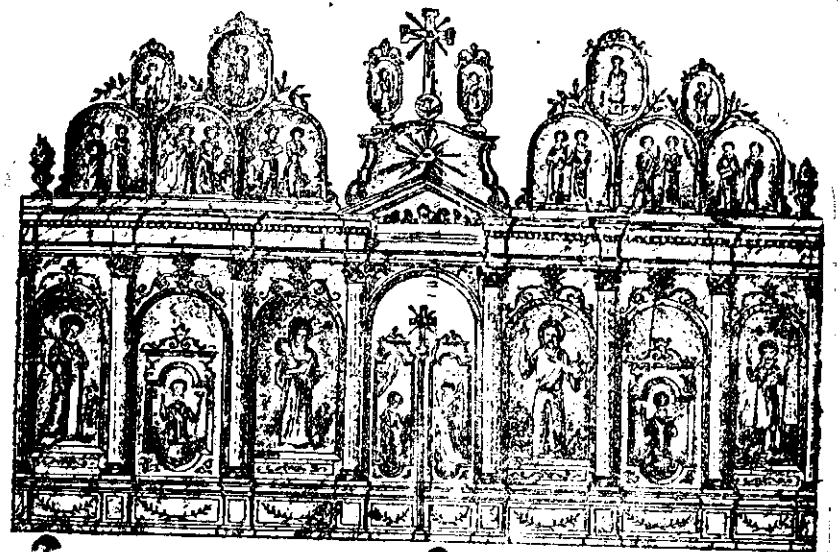
Repara-
turile, sau
ori-ce co-
mande vor
fi execu-
tate cât se
poate de
bine. - - -

Kelemen Márton,

atelier de altare și statui de lemn.

Győr, strada Andrássy 19.

Lucrează altare în stil și străni, scaune
de cuminecat, cristelnițe, icoane în relief,
tronul Mariei, și tot felul de

● ● statui sfinte. ● ●

Plan și proiect de preț trimit cu
— plăcere. —

Prin reclamă la progres!